

Memo Landschapsversterkingsplan Familie Lintermans-Mathijssen

Opgesteld door Steven Haarbosch
Datum: 20 januari 2020
Versie: 5.0
Status: Definitief

Inleiding

Familie Lintermans-Mathijssen (hierna te noemen initiatiefnemers) zijn voornemens het voormalige boerenerf aan de Kerkhovensestraat 49 te Oisterwijk (hierna te noemen projectgebied) met twee gezinnen te gaan bewonen.

De boerderij, die zijn oorsprong zo'n 200 jaar terug heeft, zal hiervoor worden gesplitst. Voordeel van de splitsing is dat ook enkele schuren behouden kunnen blijven, zodat sprake blijft van een erf.

De ontwikkelingen op het terrein bieden tevens de kans om de landschappelijke kwaliteit van het erf en aangrenzend perceel te verbeteren. Ten behoeve van de landschapsversterking op en rondom het erf is de in bijlage 1 opgenomen inrichtingsschets en onderhavige memo opgesteld.

Op onderstaande luchtfoto is het projectgebied waarop het landschapsversterkingsplan betrekking heeft rood omkaderd.

Afbeelding 1: Luchtfoto projectgebied

Uitgangspunten landschapsversterking

Bij de uitwerking van het landschapsversterkingsplan is aangesloten bij de principes van traditionele Brabantse boerenerf zoals beschreven in het boek 'Het nut ging voor de sier; Boerenerven in Noord Brabant' door George Dirven en Stan Elings.

Onderstaand zijn een aantal passages uit bovengenoemd boek opgenomen welke gebruikt zijn als basis voor het uitwerken van het landschapsversterkingsplan.

De moestuin

In het zuiden van ons land werd de voeding tot na de Tweede wereldoorlog nog in belangrijke mate bepaald door wat de mensen zelf voortbrachten. De moestuin speelde daarbij van oudsher een belangrijke rol.

Boomgaard

Fruitbomen stonden niet allen in de boomgaard voor of naast de boerderij. Men kon ook fruitbomen vinden als erfafscheiding of her en der verspreid over het erf. We denken hierbij vooral aan hoogstamfruitbomen, appel-, peren-, kersen- en pruimenbomen.

Hagen en heggen

Omdat zowel de moestuin als de boomgaard meestal door heggen omgeven waren verdienen deze hier ook extra aandacht. De heggen hadden de functie om vee binnen de wei en kippen in de ren te houden. Ook voorkwamen heggen dat het vee of bijv. wilde konijnen de moestuin binnenkwamen.

Bloementuin

Het boerenerf kende tot het laatste kwart van de 19e eeuw geen weelderige bloementuin. Alles stond in dienst van de voedselvoorziening. Bloemen in de tuin is iets van het einde van de 19e eeuw, toen de welvaart steeds meer toenam.

Overige erfbeplanting

Bij de meeste boerderijen bevonden zich op het erf lindebomen en vlierstruiken. Linden werden/worden vaak als leibomen voor het woongedeelte geplant om de woning koel te houden. Nog steeds is op het erf van oude boerderijen dicht bij het woonhuis een notenboom te vinden. De kruin van deze boom vormde een natuurlijke parasol, de noten werden in de herfst geoogst en gegeten en een notenboom verspreidt een scherpe geur die muggen op afstand houdt.

Waterkuil

Veel boerderijen hadden op het erf een kuil waarin water stond. Afhankelijk van de kwaliteit van het water gebruikte men deze kuil soms voor het wassen en spoelen van het wasgoed, als bij de lage waterstand in de put het putwater te veel ijzer bevatte.

Te handhaven landschapselementen

Binnen het projectgebied zijn diverse landschapselementen aanwezig welke passen binnen het traditionele Brabantse boerenerf. Initiatiefnemers willen deze elementen middels dit landschapsversterkingsplan vastleggen en borgen voor de toekomst. Onderstaand een toelichting op deze elementen.

Bloementuin met beukenhaag

Ten noorden van de boerderij, grenzend aan de Kerkhovensestraat, is een bloementuin aanwezig met daaromheen een beukenhaag. Zowel de beukenhaag als de siertuin wordt gehandhaafd.

Poel/ waterkuil

Op het erf zijn enkele poelen (werd in het verleden waterkuil genoemd) aanwezig welke gehandhaafd blijven.

Leilindes

De leilindes welke voor de boerderij staan worden gehandhaafd.

Bestaande bomen

Ten zuiden van de boerderij staan een bestaande lindeboom en notenboom. Beide bomen blijven gehandhaafd.

Beukenhaag

Voor het huis parallel aan de Kerkhovenseweg is een lage beukenhaag aanwezig, deze haag blijft gehandhaafd.

Moestuin

Initiatiefnemers hebben een moestuin. Deze moestuin blijft gehandhaafd. Rondom deze moestuin wordt een beukenhaag geplant (zie hiervoor de kop 'nieuwe landschapselementen').

Nieuwe landschapselementen

Op het erf en het aangrenzende perceel worden diverse nieuwe landschapselementen aangelegd. Bij het bepalen van deze nieuwe elementen zijn de principes van het traditionele Brabantse boerenerf gebruikt.

De nieuwe landschapselementen zijn op bijgevoegde tekening genummerd. In onderstaande toelichting wordt verwezen naar deze nummers.

Hagen

- ***Beukenhaag rond fruitboomgaard***

Rondom de fruitboomgaard wordt een beukenhaag (*Fagus sylvatica*) geplant. De beukenhaag wordt geplant in de maat 60-80; er worden 4 stuks per meter toegepast. Totale lengte van deze beukenhaag is 120 meter.

- ***Beukenhagen rondom moestuinen***

Op het erf is een bestaande moestuin aanwezig, aanvullend daaraan wordt nog een extra moestuin gecreëerd. Rondom beide moestuinen wordt een beukenhaag (*Fagus sylvatica*) geplant. De beukenhagen worden geplant in de maat 60-80; er worden 4 stuks per meter toegepast. Totale lengte van de beide beukenhaag is 65 meter.

- ***Beukenhaag als afscheiding tussen de 2 wooneenheden***

Tussen de 2 toekomstige wooneenheden en in het verlengde van de schuur wordt een beukenhaag (*Fagus sylvatica*) geplant. De beukenhaag wordt geplant in de maat 60-80; er worden 4 stuks per meter geplant. Totale lengte van deze beukenhaag is 25 meter.

- **Gemengde haag**

Op de grens tussen het erf en het zandpad langs het erf wordt een gemengde haag geplant. De gemengde haag wordt geplant in de maat 60-80; er worden 4 stuks per meter geplant. Totale lengte van de haag bedraagt 35 meter. In totaal worden 140 stuks haagplantsoen geplant. Er is gekozen voor onderstaand sortiment van inheems haagplantsoen in de gemengde haag.

• Ligustrum vulgare – Liguster	(42 st.)
• Carpinus betulus – haagbeuk	(42 st.)
• Malus sylvestris – wilde appel	(10 st.)
• Acer campestre – veldesdoorn	(10 st.)
• Euonymus europaeus – kardinaalsmuts	(10 st.)
• Corylus avellana – hazelaar	(10 st.)
• Rosa rubiginosa – egelantier	(10 st.)
• Mespilus germanica – mispel	(6 st.)

Laan-, solitaire- en fruitbomen

- **Fruitboomgaard**

Op het perceel wat ten zuiden grenst aan het erf wordt een fruitboomgaard aangeplant. De boomgaard bestaat uit 11 fruitbomen.

Onderstaand de soorten fruitbomen welke aangeplant worden. Er is gekozen voor oudhollandse soorten en bij het kiezen van de soorten is rekening gehouden met dat de fruitbomen zichzelf of elkaar kunnen bestuiven.

- Brabantse Bellefleur (appel)
- Notarisappel (appel)
- Yellow transparant (appel)
- Beurre hardy (peer)
- Conference (peer)
- Juttepeer (peer)
- Belle de Louvain (pruim)
- Opal (pruim)
- Ontario (pruim)
- Dubbele meikers (kers)
- Hedelfinger (kers)

- **Solitaire boom**

Achter op het erf, bij de poel, wordt een solitaire treurwilg (*Salix pendula*) aangeplant.

- **Laanbomen**

Op diverse locaties op het perceel worden laanbomen aangeplant. Zo worden deze aangeplant langs zowel de oostelijke als westelijke erfgrans. Daarnaast wordt ook een laan aangeplant langs het zandpad richting de schuur.

Aangezien een deel van het perceel nog in gebruik is door een pachter worden deze laanbomen in 2 fases aangeplant. De bomen (lichter van kleur) die aangegeven zijn met een A worden in de eerste fase aangeplant, de overige bomen (donkerder van kleur en aangegeven met letter B) worden in de 2de fase aangeplant als de pachter de gronden niet meer gebruikt.

Singels en bosjes

- **Houtsingel**

Achter de boomgaard wordt een geriefbosje gerealiseerd. Deze dient als afscheiding van de boomgaard. Daarnaast is een dergelijk bosje van belang voor diverse amfibieën die in de nabij gelegen poel leven als landbiotoop.

- **Hakhoutsingel**

Aan de achterzijde van het perceel wordt een houtsingel gerealiseerd. Deze bestaat uit een gevarieerd sortiment. Van zowel heester als boomvormers.

Waterkuil

Op het perceel worden diverse poelen gerealiseerd ten behoeve van waterberging en als leefgebied voor de diverse amfibiesoorten die het gebied rijk is.

Economische onderbouwing

In onderstaande tabel is een berekening opgenomen van de kosten voor aanleg en beheer van de nieuwe landschapselementen. Ook zijn de kosten opgenomen voor de grondwaardedaling of opbrengstenderving voor de ondergrond van de nieuw aan te leggen landschapselementen.

Normbedragen en oppervlaktes voor ondergrond zijn conform de normen van het Groen Blauw Stimuleringskader (Stika).

Beheer- en opbrengstenvergoeding zijn in onderstaande berekening voor 10 jaar meegenomen.

De nummering in onderstaande Stika-begroting is conform de nummering op de inrichtingsschets in bijlage 1.

Element	Aantal	Lengte	Breedte	Opp.vl. m²	Inhoud m³	Subsidie aanleg	Jaarlijkse subsidie onderhoud	Subsidie onderhoud	W/O	Totaal
L7 Knip- en scheerheg	408	102	1,5	153,00		€ 676,34	€ 119,34	€ 1.193,40	W	€ 1.869,74
L7 Knip- en scheerheg	260	65	1,5	97,50		€ 413,00	€ 76,05	€ 760,50	W	€ 1.173,50
L7 Knip- en scheerheg	100	25	1,5	37,50		€ 165,77	€ 29,25	€ 292,50	W	€ 458,27
L7 Knip- en scheerheg	140	35	1,5	52,50		€ 232,08	€ 40,95	€ 409,50	W	€ 641,58
L10A Hoogstamfruitboom, Diameter stam <20 cm	11	50	35	1750,00		€ 713,95	€ 58,74	€ 587,40	O	€ 1.301,35
L8B1 Landschapsboom, In rij/groep ≠ agrar. medegebr., diam. <20cm	12	110	3	330,00		€ 778,80	€ 58,74	€ 704,90	W	€ 1.483,70
L8B1 Landschapsboom, In rij/groep ≠ agrar. medegebr., diam. <20cm	7	70	3	210,00		€ 454,33	€ 23,38	€ 233,80	W	€ 688,13
L8B1 Landschapsboom, In rij/groep ≠ agrar. medegebr., diam. <20cm	19	190	3	570,00		€ 1.233,18	€ 63,46	€ 634,60	W	€ 1.867,78
L8A1 Landschapsboom, Solitair, diam. <20cm	1	5	5	25,00		€ 64,90	€ 3,34	€ 33,40	W	€ 98,30
L3 Hakhoutbosje	419	65,5	10	655,00		€ 694,58	€ 30,85	€ 308,50	W	€ 1.003,08
L5 Hakhoutbosje	128	20	10	200,00		€ 212,19	€ 9,42	€ 94,20	W	€ 306,39
L11A Amfibieënpool	1	7	9	50,00	39,00	€ 214,89	€ 43,09	€ 430,90	W	€ 645,79
L11A Amfibieënpool	1	10	13	105,00	75,00	€ 413,25	€ 43,09	€ 430,90	W	€ 844,15
L11A Amfibieënpool	1	9	15	115,00	80,00	€ 440,80	€ 43,09	€ 430,90	W	€ 871,70
Totaal						€ 6.708,06	€ 642,79	€ 6.545,40		€ 13.253,46

Bijlage 1 **Inrichtingsschets**

Legenda

- Grondgebruik**

 - Agrarische grond
 - Grasland
 - Siertuin
 - Moestuין
 - Zandpad
- Te realiseren elementen**

 - Hoogstam-fruitbomen
 - Beukenhaag
 - Gemengde haag
 - Inrit
 - Splitsingslijn
- Bestaande elementen**

 - Bomen op perceel
 - Laanbomen Kerkhovensestr.
 - Leilinden
 - Beukenhaag
 - Houtsingel
 - Poel
 - Verharding
 - Bebouwing
 - Afrastering
 - Struweel

Locatie overzicht schaal 1:20.000

Project: Landschapsversterkingsplan
Familie Lintermans-Mathijssen

Opdrachtgever: Familie Lintermans-Mathijssen
Versie: Def. 4.0
Datum: 20-01-2020
Formaat: A3
Schaal: 1:1.000
Getekend: SH

